

Кравченко І.Й., старший викладач
Національний університет харчових технологій, м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ, АУДИТІ ТА СТАТИСТИЧНОМУ АНАЛІЗІ, ЯК НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ЇХ РОЗВИТКУ

В результаті глобалізаційних трансформацій цифрова економіка і цифрові технології щороку набувають особливої актуальності, що зобов'язує країни, що розвиваються впроваджувати сучасні тенденції аби підтримувати національну конкурентоспроможність. Сучасні умови змін глобальної економічної парадигми змушують національні економіки впроваджувати інновації четвертої промислової революції, а саме низку сучасних цифрових технологій. Відповідно, розвинуті країни почали активно впроваджувати цифрові технології зберігання, обробки та передачі даних в усіх сферах економіки, що стало основою формування нової глобалізаційної парадигми під егідою впровадження перспектив digital economy, що в перекладі з англійської - цифрова економіка. Фінансова криза 2007-2008 років, що мала свій початок на фінансовому ринку США, а згодом широко поширилася по всьому світу, завдала значних збитків та потрясінь більшості країн світу. Саме тому країни почали використовувати цифрові технології зберігання, обробки та передачі інформації в усіх секторах економіки. Суттєву роль у впровадженні цифровізації в життєдіяльність людини та корпоративну діяльність підприємства відіграв і вірус COVID-2019, котрий змусив усі комерційні установи та уряди шукати дистанційні можливості аби продовжувати професійну діяльність та соціально-економічний добробут населення на відповідному рівні, що також стало основою формування цифрової економіки. Міжнародними експертами було досліджено, що швидкість проникнення технологій цифрової економіки в повсякденному житті та професійній діяльності, зокрема, в бухгалтерському обліку та аудиту, вища ніж впровадження інноваційних технологій на промислових виробництвах.

Перший документ, що на регуляторному рівні поклав початок епохи цифрової економіки є «Цифровий порядок для країн ЄС», підписаний 2010 року. Його головною метою стало впровадження перспектив інформаційно-комп'ютерних технологій (далі ІКТ), де зазначалось, що якісний Інтернет є основним методом ведення економічної та соціальної діяльності в майбутньому та базисом становлення нового технологічного укладу [1]. При цьому перші законодавчі акти щодо фактичного впровадження інновації в економіки розвинутих країн датовані ще після світової фінансової кризи 2008 року. Україна не стоїть осторонь сучасних інноваційних впроваджень. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України (далі КМУ) про затвердження Національної економічної стратегії України на період до 2030 року, особливу увагу зосереджено на провадженні політики цифрової економіки, що передбачає систему економічних і соціальних відносин, сфокусованих на цифрових можливостях та професійних навичках ІКТ для ефективного виробництва, продажу та постачання продукції, а також здійснення ділових операцій на ринку [2].

Сучасна економіка нового типу базується на електронних методах генерування, збереження, обробки та передачі великих об'ємів даних. На думку міжнародних експертів, цифрові технології – це електронні інструменти, пристрої та ресурси, що зберігають, обробляють та генерують великі об'єми інформаційних даних. До числа видів цифрових технологій належать: штучний інтелект, великі дані, хмарні технології, біометричні технології, інтернет речей, безпілотні технології, роботизація, адитивні технології та ін.

Якщо досліджувати цифрові технології бухгалтерського обліку, то можна зазначити наступне. По-перше, Міжнародна Рада з МСФЗ (IASB) приділяє особливу увагу застосуванню програми розширюваної мови ділової звітності XBRL (eXtensible Business Reporting Language) з метою спрощення процедур підготовки фінансової звітності блокч XBRL – це стандарт підготовки фінансової звітності, відповідно до US GAAP (США) і IFRS (МСФЗ), що покликана підтримувати всі

системи звітності відповідно до різних галузей підприємства, основана на технологіях штучного інтелекту. Дана програма вже використовується в більшості країнах світу в процесі ведення підприємницької діяльності, проте в Україні досі не використовують зазначеної мови розмітки. По-друге, актуальності набули нові концепції обробки та передачі статистичної інформації, серед яких RTA (обчислення в режимі реального часу), EDI («хмарні технології» обміну електронними даними) та XBRL (розширена мова звітності бізнесу). По-третє, в результаті дослідження можна стверджувати, що у найближчі роки бухгалтерську сферу очікують зміни, ключовими інструментами яких стануть такі інноваційні технології як: штучний інтелект, хмарні технології та блокчейн.

Такі міжнародні бухгалтерські корпорації як представники «Великої четвірки» (Deloitte, Ernst & Young (EY), PricewaterhouseCoopers (PwC) та Klynveld Peat Marwick Goerdeler (KPMG)), вже впроваджують зазначені інструменти цифрової економіки в процес корпоративної бізнес-діяльності, обліку та аудиту, чим змінюють парадигму економічних відносин.

Представники Інституту дипломованих бухгалтерів Англії та Уельсу провели аналітичне дослідження і назвали сфери бізнес-процесів, котрі будуть повністю автоматизовані в найближчому майбутньому та витіснені поширенням сервісів штучного інтелекту, серед них: нарахування заробітної плати працівників, нарахування податків, аудит, банківські операції та ін. Палата Аудиторів і Бухгалтерів України актуалізують питання впровадження хмарних технологій в національну систему бухгалтерського обліку та аудиту, при цьому переконуючи, що це суттєво оптимізує процес орієнтації в потребах клієнтів, передбачається впровадження більш тісної взаємодії, адмініструванні робочих процесів з ними [3].

Аналізуючи перспективи впровадження цифрових технологій штучного інтелекту в систему статистичного аналізу, бухгалтерського обліку та аудиту, визначено, що оптимізуються процеси із великим обсягом цифрових даних, а саме: підвищується потужність спостереження та виявлення фактів, автоматично

вимірюється інформація, її реєстрація та узагальнення, групуються дані, збільшується пізнавальна спроможність, зменшується ймовірність помилок в процесі підрахунків, накопичуються та зберігаються великі обсяги даних, збільшується кількість та якість аналітичної апробації даних, прискорюється їх аналіз, покращується узгодженість інформації, автоматизується онлайн-аудит.

Список використаних джерел:

1. Концепція діджитал-економіки 2020. Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD). URL: <https://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecd-digital-economy-outlook-2020-bb167041-en.htm> (дата звернення: 01.08.2022)
2. Кабінет Міністрів України. Про затвердження плану заходів з реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року від 07 квітня 2021 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179> (дата звернення: 01.08.2022)
3. Мачуга Р. Віртуалізація і хмарні технології в обліку: далеке майбутнє чи реальне сьогодні? *Ефективна економіка*, 2013 (5). URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2008> (дата звернення: 03.08.2022)